

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Mártzius' 3-dikán, 1820.

Frantzia Ország.

A' Gazette - de - France, melly mostanság meg nem szünt Fő Minister Decazes ellen nagyon heveskedni, Febr. 18-dikán estvéli 11 órakor ily Utolirást ragasztott azon napi leveléhez: „Bizonyosnak látszik lenni, hogy Gróf Decazes nem Minister többé. Arról való jelentését, hogy a' Ministerségről le akar mondani, ma reggel a' Királyhoz küldötte, és a' Király az ő lemondását elfogadta. Gróf Decazes ma estve nagyon rosszul kezdte érezni magát.“

Ezen Journal eltalálta a' dolgot. Febr. 20-dikán néhány Rendelést adott ki a' Király, mellyek közzül az első itt következik egészen: — „Lajos, Isten' kegyelméből Frantzia Ország' és Navarra' Királya, köszöntünk mindeneiket, a' kik ezt látják. Minthogy mi Gróf Decazes eránt az ő szolgálataival, buzgóságával és hűségével, 's erántunk és familiánk eránt minden alkalmatossággal kimutatott hajlandóságával való megelégedésünknek bizonyosságát akarjuk adni, rendeltük és rendeljük, a' mi következik: 1. Czik. Gr. Decazes, Frantzia Pair és Státusminister, Herczeggé neveztetik, oly feltétellel, hogy az azzal összeköttetve lévő minden méltósággal és elsőégi jusokkal ő és az ő maradékai, az első szülöttségi, fiú ágon, egyenes lineában való következés szerént éljenek, oly feltétel alatt, hogy ő az Ország' törvényeinek 's név szerént a' mi 1815-ben Aug. 19-dikén kiadatott

Rendelésünknek eleget tegyen. Költ Febr. 20-dikán 's t. — Lajos.

Egy más Rendelése által Herczeg Richelieu Frantzia Pair és Státusminister, Gróf Decazes' helyébe Fő Ministerré 's a' Ministeri Tanács' Elölülőjévé neveztetett. — Hanem, minthogy Gróf Decazes egyszersmind belső dolgokra ügyelő Minister is volt, tehát foglalatosságainak ezen részét, a' Belső Ministerséget, az eddig volt Igasság - Al - ministerének Gróf Simeonnak adta a' Király. Nem soká ezen változásoknak Febr. 21-dikén lett kihirdetése után még azon napon azt a' jelentést tette a' Moniteur, hogy Herczeg Decazes, mint Nagy - követ az Anglus Udvarhoz rendeltetett.

A' Részrehajlás' lelke (így fejezi ki magát egy Párisi tudósító) ügyelhatalmasodott a' Princz' Berry meggyilkoltatása miatt Párisban, hogy a' sok duellálásnak 's egyéb verekedéseknek megakadályoztatására, duplázni kellett a' strázsa csoportokat. — Azon Préfektusok, a' kik engedelemmel Párisban tartózkodtak, parancsolatot kaptak, hogy Departamentjeikbe haladék nélkül vissza térjenek. Hasonló parancsolatot vettek a' Hadi Ministertől két Pairek, Gróf Mathieu és Marquis Depange, mindketten Oszályos Generálisok, hogy a' magok Kommandánsi helyekre, az első Lyonba, e' pedig Nismesbe, vegyék útjokat.

A' Párisi heves Liberalis Irók annak megmutatásán kezdvén iparkodni, hogy a' Louvel gyilkosságát nem lehet a' nyomtatási szabadságnak tulajdonítani, minthogy ő még csak olvasni se tud — a' heves Royálisták az ellenkezőnek megmutatásán iparkodnak hasonló tüzzel. — A' Quotidienne erőssíti, hogy a' Politziai Biztosok a' Louvel szállásán vizsgálódásokat tettek, 's egy irást találtak ott, melyben mind azok a' dolgok feljegyezve vannak summásan, a' miket ő két vagy három esztendő alatt a' revolúziós irásokban a' Királyi familia ellen talált, melly az ő tulajdon kezeirása lévén, tehát irni is tud, nem csak olvasni. — A' Gazette de France pedig a' Minervából, a' Constitutionelből 's több ilyenekből külömbkülömb lázzasztó czikkelyeket hordván-fel ily jegyzéseket vetett utánna. „Mind ezek, így fognak szollani Liberalisaink, nem mutatják azt, hogy a' gyilkosnak valaki tanácslotta volna, hogy öljön, hogy valaki az öldöklésre tört adott volna a' kezébe, vagy hogy néki valaki jutalmat ígért volna, ha gyilkol. Mi így felelünk: Hát nem elég volt-é, ha tört nem adtatok is kezébe, az ő akaratját a' gyilkosságra elkészíteni, elhatározni? Nem ti prédikáltatok-é néki a' ti Fejedelemségről való Dogmáitokban, hogy a' Királyok, a' Nemesek, és a' Papok nem tartoznak a' nemzethez? Igaz, hogy nem mondtátok, hogy fegyvert fogjon, hogy erőszakot tegyen, hogy mindent felforgasson, a' mi ellene áll, hogy az oltárokat és thronusokat felfordítsa; de mondtátok azt, hogy az Oltároknak és thronusoknak megsérthetlensége semmiség; hogy a' Királyi Dynastia a' Revolúziótól maradott örökségekkel ellenkezik, hogy az Országlószerkek magoknak semmi just nem formálhatnak, hogy ti az Erössebségnek jussán

kívül semmi egyéb just nem esmertek 's t. Így hát megtanulhatjátok, hogy ezen utolsóhoz tartozik a' gyilkoló törnek jusa is.“

Annak megmutatására, hogy Louvelnek részes társai voltak, ezt hozzafel a' Journal-des-debats: — „A' Királyi Fő Prokurátornál Bellártnál oly felfedezést tett valaki, hogy egy útas, a' ki postán folytatta útját Brüsszel felé, Ribécourtban, Noyon és Compiègne között éppen azon éjjel, a' mellyen Herczeg Berry keresztül döfetett, a' Princznek meggyilkoltatásáról beszélt.

Már meghatározva kitanulták a' Hadi Cancellaria' laistromaiból, hogy Louvel, Versaliában 1783-ban Okt. 7-dikén születvén, mint Conscriptus, az ágyuzók' tábori szekereinél szolgált, a' honét 1806-ban elbocsáttatott. — Feleségtelen ember. Szoros barátságban élt valami gyümölcsáruló aszszonyszeméllyel. Ezt is elfogták. Egy más Louvel, kinek a' gyilkos Louvellel semmi rokonsági összezsatoltatása nincsen, az Országlószerkekhez folyamodott, hogy ezen bélyeges név helyett az annya familiája' nevét vehesse-fel, a' ki La-Planche születés.

A' Monitörben egy czikkely tatáltatik, a' melyben következő módon magyaráztatik az, hogy Louvelnek részesei volnának: — „Megujitva erősítik, hogy a' IV-dik Henrik' unokájának lettek volna részes társai; mi ezt meg is hiszszük, a' nélkül, hogy magunkat megcsalattatni engednök. Mert van ám ennél egy sokkalta veszedelmesebb részesség; ez a' veszedelmes Tudományok' részessége. Ti nem régen a' Sand' baromi csekedetét is magasztaltátok, mint a' melly a' világ' bámulására méltó volna. Ah! sirjatok! sirjatok! nem ezen ifjú Princzért, 's nem a' K. Familiájért, mert ti

erre nem vagytok méltók. Hanem sirjatok magatokért, gyermekeitekért, és házatokért.

Arról mit feljebb az ezen gyilkosság miatt a két részrehajlás tagjai között minden nap folyó czivakodásokról, duellálásokról, 's egyéb verekedésekről említettünk, az újabb levelek is erősítik, oly megjegyzéssel, hogy ezen felmérgezés a most valóságos szolgálatban lévő és a félfizetésre tétetett régi tisztek közt már csak nem a legfelsőbb grádicsra lépett. Febr. 16-dikán estvéli 10 órakor, a Palais-Royalban lévő Lemblin kávéházába, ahol nagyobbadon ezen fél penzióra tétetett tisztek szoktak tartózkodni, a Király' belső testörzöji közzül valami huszan 's néhányan berohanván, az ott találtató Liberális Ujságleveleket, a Constitutzió-nelt, az Independenst 's a több ilyeneket össze tépték, az ott lévő fél zsoldos tisztek ellen mocskolódásokra fokadtak 's őket egyéb jobbaknak várásáig, pálczáikkal fenyegették. Rútul bántak kivált egy régi Obersterrel, 's még a Követek' kamarájának Corcelles nevű Liberalis tagjával is, kit gyaníthatóképpen katonának tartottak, minthogy Legionarius tisztikeresztje van. Hogy verekedésre nem került köztök a dolog csak annak köszönik, hogy nemzeti strázsacsopot érkezvén oda, a lármának véget vetett, 's a kávéház bezáratott. — Az, kiről irtuk, hogy Michaud nevű Májort, hasonló színű dologért, duellálás közben úgy szíven lötte, hogy többet egygyet se' szollott, Oberter Gróf d' Ecquville; az apja Frantzia Pair. Egy igen tisztességes familiának egygyetlenegy fia is ily színű tárgyért lett duellálás' áldozatja.

A Cassatorium' Forumnak egy kövecsége Febr. 16-dikán a Királynál bankodó udvarláson lévén, annak Segurier

nevű első Elölülője ily nevezetes beszédet intézett ö Felségéhez: „Király! Mídon azt mondjuk Felségednek, hogy mi Frantziák és atyák vagyunk, annyi, mint ha azt kimagyaráznók, hogy az a csapás, melly a Felséged' Királyi szívét érte, a mi belső részeinkre is behatott. De mi, a nélkül, hogy panaszolkodással 's könyv'hullatással tölténök az időt, inkább az igasságnak kibeszéllésére fordítjuk azt. Igaz az, Fels. Király! hogy a Bourbon ház ellen félbeszakadás nélkül való összeesküvés áll fenn, és hogy még a közönséges rémültségnek közepette is barbarusokhoz illő örvendezés nyilatkoztatá ki magát. Hát ezen kiontatott tiszta vér annak szomjuzását még jobban felgerjesztette-é? Király! Vigyázzon Felséged magára, vigyázzon minden körülette lévők-re: mi Felségedet azon társaság' nevében kérjük, mellyet a jelenlévő dolgok keserítenek, a' jövendők pedig rettegtetnek. Méltóztasson Felséged soha le nem venni szemeit azon familiai törzsökről, a' melly nekünk ily becses 's Frantzia Ország és Europa' csendességének fenntartására ily nagyon szükséges, 's a' t.“ — Ezen Segurier, a' legfőbb törvényes székek azon első Elölülője, kire a' Louvel megvizgáltatása legfőbbképpen bizattatva van, 's a' ki ebben most minden napokon foglalatoskodik.

Némelly Ujságokban azzal is vádoltatott Gróf, már most Herczeg Decazes, hogy a' gyilkos Louvelhez, mindjárt elfogattatása után, nagyon közel menvén, velle valamit lassan és titkosan beszéllett volna: hanem Herczeg Fitzwilliám kinyilatkoztatta, hogy ö kérte légyen Decazest arra, hogy kérdezné-meg titkon a' gyilkost, hogy a' tör, mellyet a' Princz' mejjébe döfött, nem volt-é megmérgeositve?

Februarius' 19-dikén nagyon sok nézők gyültek volt a' Követek' kamarájának karjaiba össze azért, hogy az a' hír terjedett vala el előre, hogy Clausel-Caussergues, a' ki Herczeg Decazes, mint a' Louvel cselekedetének részesét, elvádolta, ezen ülésben fogná a' maga vádját ezen kamara előtt környülállásosabban kifejtegetni: hanem oly nyilatkoztatást tett a' Kamara' Elölülője, hogy ezen ülésben semmi egyéb tárgy elő nem fogna vétettetni, csak az, hogy egy nagy számú követtség fogna a' végre kineveztetni, hogy a' Louverben a' Princz Berry temetésén jelen legyen. Arra, hogy Clausel a' maga vádját környülállásosan kifejtse, Febr. 20-dika volt meghatározatva, és ennek közönséges ülésben kell véghez menni, minthogy a' kamara' rendszabásai szerént, mind azok a' tárgyak, mellyek se Királyhoz szolló Felírásokat, se törvényjavallásokat nem foglalnak magokban, közönséges ülésben szoktak elővétettetni.

Herczeg Decazes még Grófkorában, mindjárt a' Princz Berry megölettetését követett napon, ily levelet irt vala az Apellatorium Forumnál lévő Fő Prokurátorhoz: — „Páris, Februarius' 15-dikén. Uram! én eddig, mint kötelességem kívánta, megvetettem azon olcsároltatásokat, mellyeknek tárgyául engem' némelley gunyolók kiválosztottak vala, 's a' mellyekre őket, reám nézve sokkal dicsőségesebb okok inditották, hogy sem eszembe is juthatott volna, hogy érettek panaszra fokadjak. Azonban már most a' társasági élet határoz arra, hogy azt az alacsony vádat büntetetlenül ne' hagyjam, mellyel magát Martainville Ur a' Fejér zászló nevü folyó irásnak ma kiadott darabjában bünössé tette. Az ilyen gyáva megbántások érdeklőbbek a' közönséges

kesergésre mint reám magamra nézve; tehát inkább is a' társaság' mint a' magam nevében teszem vádlásomat, a' mellyért telyes elégtételt kívánok. Megnézésre ide teszem a' nevezett Ujságlevélnek azon darabját, a' mellyet elárulok, 's kinyilatkoztatom, hogy panaszom ezen Journalban azon két cikkelyeket illeti, mellyek közzül az egygyik ezen szón: He-la! kezdődik, 's ezen végződik: Martainville. A' másiknak kezdete ez: Le-douloureux, 's a' vége ez: le canon.

Némelley írók csudálkoznak azon, hogy Caulincourt, egy oly nagy és esmeretes vitéz, 's gögös ember, duelumra nem hívta Fitzjámest inkább, mint sem, mint cselekedett, Itélőszék elejébe czitáltatta, hogy megperelje, azért, hogy ötöt a' Pairkamarában a' Louvel' részes társának lenni erősítette.

N é m e t O r s z á g.

A' Berlini Udvari, vagy az ügynevezett Státusújság, annak világosítására, hogy melly szükséges volt légyen azon mesterkedéseknek következéseit megelőzés által eltávoztatni, mellyekért Német Országon tavaly a' tudvalévő emberfogdosások 's vizsgálódások tétettek, kihirdette mustrául némelley levelezéseknek tördelékjeit, mellyeket ezen bünös emberek, nagyobbadon még csak tanuló gyenge ifjak, egymásközött folytattak. Hoszszacskák ugyan ezen levelezések: hanem minthogy más közönséges levelek kiadták, a' M. Kurir is közleni fogja őket lassanként. Most is itt következik vagy két darabjok: —

Egy Gymnasiumbéli 16 esztendő fiatal tanuló így irt egy más ifjuhoz, a' ki valamelley magános házban tanítói hivalt viselt; 1819-ben az Örvendezés' hól-

napjának 19-dik napján: „Melly sok gyermekeket fel akartam én ébreszteni a' menyeyi hajnalhasadás' piroslásának nézésére, de sokak közzülök meg se' mozdultak. Te virradó nap, kinek el kell érkezned! Te Szabadság' napja! Mikor hivtunk elő éneklésünk, ohajtásaink, könyörgéseink által? Igen! Az Országnak még is csak a' miénknek kell maradni! Boldogok vagyunk; nem kiáltozunk nemzetes Urakhoz; a' kegyelemmel telyes Megtartó, mint heves szeretet' tűzét, úgy fogadja a' mi hideg ohajtásainkat. Igen is! él még az öreg Isten! Ő, ki a' Rutrli hegyén, éjjel, az embereket meghalgatta, nekünk se' fog siket lenni. Népem, te szerencsés vagy; oltalmaztatol..... 's hát még is hallgatva ülünk, semmit se' teszünk? Tetetés volt e' dolgunk, avagy' egymás' szemében nem eleven szén módra égő fogadástételeket olvastunk-é? üres hangok-é énekléseink, avagy kiömlöttek szíveink az éneklésközben? Bolondok vagyunk-é, 's a' Hazafi nevet csak kotyogjuk-é? Bünös fejem! én ha a' könyhullatás cselekedet volna, ha a' panaszolkodás a' dolgot jobbá tenné, 's a' könyvezés annyit érne, mint a' férjfi csapások, eddig sokat tettem, sokat használtam volna. Most pedig, midön minden felől ezen kiáltás hallik: mutassátok-meg, hogy mit akartok! megkötöztetve kérdezem magam is: hogyan segittsünk a' dolgon? .... Azólta, hogy Sand magát feláldozta, nagy tusakodással küszködöm magamban.... Erre nézve egyszer jól meggondoltam a' dolgot, 's ily formán elmélkedtem: J.... (a' Turnirozó) írja-meg nekem, hogy hol leszen ő egy meghatározott időpontban. Én az Universtáson való ex a m e n t e m e t hamarább megteszem, 's J....hoz menvén, velle egy darabig vándorolni fogok, hogy ha még valami a' szivén fekszik, né-

kem egészszen beszéllje-ki. Azután Bonnba veszem útamát 's mindent híven elkövetek, a' mit ezen Ur parancsol. Utomban jól megvisgálom a' nép' szükségéit- 's mindent kitanulok, hogy néki lehető hamarsággal segedelmet szerezhessenek.... A' Szabad Státusnak erő kívántatik; a' mi ellenségünk a' tunyaság! Tekincs az életre, és meglátod, hogy most csak az egygyességről és szabadságról való prédikálás használhat. Ha a' nép egyszer ezen menyeyi jókat megesmerte, azután a' gyilkolásra való kiáltozás haszontalan.“

Egy más, ugyancsak 16 esztendő, Tertianus, így közli gondolkodásait 1819-ben Nov. 30-dikán egy Seminaristával: „Fordittsuk gondolkodásainkat azon időre, a' melly bennünket feltébb nagyon nyom! Valóban, úgy engedjük hogy bányának véllünk, mint ökrökkel; jármot és zabolát engedünk magunkra tétetni, 's a' Király' inasai az engedelmisséget magasztalják előttünk. De mit tegyünk mi ifjak, ha a' meglett férjfiak kétttségbe esnek? Azt-é, hogy a' jármot öszszetapössük, 's a' zabolát széllyel tépjük, minekelötte zabola' helyett lánczokat tennének reánk? Most mindenek megfoghatatlanok, és gyávák. Mit kell tenni? egyéb nincsen hátra, hanem csak hogy magunkat a' hitben erősítsük, mert ebben még nem vagyunk elég erősek. Azonban az örökké való reménlés által tunyaságunkat áruljuk-el. Hanem, ha bár találtatnak is kevesen a' világon, kik a' szabadság' angyali képe után esdeklenek, de még is csak nagyon gyenge még a' világ ezen képnek látására, minthogy az emberek még nagyobbadon Fejedelmek' inasai. Én magam is valósággal kétttségbeesésre jutnék, ha a' nem jutna gyakran eszembe, hogy azok kik egymás közt

egy darabig árulást gyakorlottak, végezetre magok magokat is elárulták. Mi ennek megtörténését most is remélnjük, nagy elszánással akarjuk remélni, mivelhogy a' reménség nem enged megcsufoltatni; — De van is ezen időben, még is valami erősítő reánk nézve; látjuk, hogy a' gyenge ágak hogyan hullanak-el, 's a' megmaradók kemény törzsökké lesznek, a' melly úgy trutzol a' rozszaak ellen, mint az erős tölgyfák a' szélveszek ellen. Nézd eme tölgyfát, a' melly ezer esztendőig élt; sokat látott már ez; látta ez a' szabadságot, látta a' szolgaságot is, még is fennállva maradt. Elhozta esztendőként gyümölcsét csendesseggel; 's őszszel széllyel szorta apró makkjait, a' mellyek tavaszszal kicsirázván, hozzáhasználó csemeték nevedtek belőlök: Idővel ezek is széllyel szorták apró makkjaikat, 's ezek is kicsirázván így lett végezetre egy nagy elpusztalhatatlan erdő belőlök: Így lehet e' még mi velünk is; ó! így kell ennek történni velünk is, csak valósággal akarjuk. Csak a' mi tözsökeink, keményen álljanak, egymás eránt hűségeseke legyenek, 's terjeszkedjenek, belőlünk is erdő fog formálódni, melly a' Fejedelmek szolgálji ellen trutzolni fog, 's azon régi szabadságot, melly után ily régen esdeklünk, ismét elhozza. Annál nagyobb örömmel fogjuk ötet akkor ölelni, 's egy ördög se' fogja, se' tettetés által se' pedig önn esztelenségünk miatt kezeink közül kiragadni; semmi erőszakos Ur nem

fog ellenünk fegyver által is valamire menni, mert mi nem csupa fegyverrel tusakodunk; a' mi fegyvereink, a' hit, a' szeretet, és a' reménség. Ah! már sokszor látom elmémbe ezen szabadságot; 's mint örvendezek én ilyenkor! mindent megölelni akarnék szeretettel!" — (A' többi következik.)

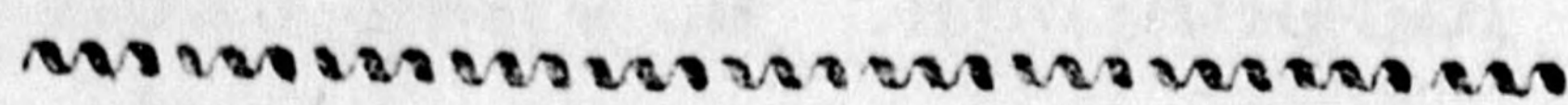
Spanyol Ország.

Mostanság sem a' Londoni sem a' Párisi újságlevelekben nem jött semmi nevezetes tudósítás a' Spanyol lázzadásról. A' Morning-Chronicle azt jegyzi-meg, hogy a' lassuság és állandóság, melly a' Spanyoloknak tulajdonos karaktere, mint látszik, ezen insurrekziónál is mutatják magokat. — Azolta, hogy Leon szigetén vagynak, már két Bikaviaskodást tartottak az insurgensek.

A' Gazette-de-France beszéli, hogy Madridban Febr. 4-dikére virradó éjjel, a' nem régen elbocsáttatott Igasságtévő Minister Lozano de Torres, a' Kadixi expeditzió kincsmestere Ugarte, és Villafrontin, az Infansok' Uradalmi Fő Gazdája 's a' Camerilla' tagja, a' Madridi Fő Kapitány által felköltetvén, szekerekre ültetettek, 's az első Corunnába, a' másik Segoviába, a' harmadik Tarragonába, számkivetésbe küldetettek. Lozano-de-Torres azt gondolván, hogy azért hívják, hogy fő hivataljába vissza tegyék, egész gálába öltözködött 's minden czimereit felrakván, így ment a' Fő Kapitány' eléjébe.

Száz forint Huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Febr. 29-dikén 251 $\frac{1}{2}$ — Mártz. 1-ső napján 251 $\frac{1}{2}$ — 2-dikán 251 $\frac{1}{2}$ — forintot.

A' marhahúsnak fontja, Bétsben, Mártziusra, 15 krajtzárra határozottatott.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Hirschfeld Felix.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Szombathely Februárius 18-kán 1820.

E' folyó hónapnak 12-dikén vagy is Fels. Fejedelmünknek születése napján öröm in-nepe vala ismét a' Szombathelyi tanuló Ifjúságnak. Lehetetlen vala belső megil-letődés nélkül hallani az érdemes tudós Oktatóknak Fels. Királyunk eránt Beszéd-jeikben 's elragadtatást jelentő tekinteteik-vel ki mutatott nem szines buzgóságjokat; lehetetlen vala érzékenykedés nélkül te-kinteni a' kisded, serdülő 's korosabb if-jaknak ártatlan mejjeből ömledező tiszta hódolást, mellyet Fejedelmek eránt gondos Elöljáróik beléjek gyökerezettek. — Reg-geli nyolcz órakor a' Lyceumnak egy tá-gos szobájában a' Philosophiának két oszt-álybeli halgatóin kívül több tanító 's e-gyéb Urak öszve jövé az Evangelium, fel olvasása után N. T. T. Horváth Fe-rencz Professor Ur, és a' Lyceum Igazga-tója ezen Sz. Pál' Timotheushoz írt I. Le-velének 1. K. 17. v. vett Textusból: so-li Deo honor et gloria, egy ájta-tos deák értekezést olvasott fel, mellyben a' királyhoz tartozó öt kötelességeket adá elő e' szerént: „Az Isten parancsolja, hogy a' Királyt tiszteljük, annak szívből en-gedelmetkedjünk, érette az Istent kérjük, adózásainkat neki meg adjuk, hozzá hívek maradjunk: - Ezen kötelességeket szen-tül teljesítvén az Istent dicsőítjük, kinek egyedül tisztelet és dicsőség. „Ezen étzekezését a' Tisztelt Igazgató Ur egy imádsággal végezvén, azt nyomta-tásban a' jelenlévőknek ki osztogatta, 's éllyen a' király! kiáltatok között az által elenbe lévő pompás Cathedrális Templom-ba menének, hova éppen a' Gymnasium-beli ifjúság is, a' Ns. Vármegyének itt

volt Tagjai, Canonok Urak, és az egész Clerus, valamint a' Polgárok is a' kegyes Királyért a' Királyok' Királyának buz-gó áldozatot tenni öszve jövének. - A' Templom előtt Bartha Fő Nadnagy Ur az itt tanyázó Ns. Radwojevich Gyalog Eze-redének Verbunk Commandóját az Ujon-czokkal egyetemben innepi készülettel fel állította. A' nagy misét ő Felségéért (Püspök ő Excellentiaját, gyengélkedő egészsége hátráltatván) ékes muzsikai har-moniam között Fő Tiszt. Szabó Imre Almádi Apát. Szombathelyi Canonok és Lector Ur tartotta. Ennek végével az egész ifjúság szép rendel csendes, de vidámságot muta-tó tekintettel a' Gymnasiumba vissza tért, holott számtalan papi és világi Uri halgatók öszve sereglettek, kik mindnyájan egy té-res szobában, hol már az ifjúság csínosan öltözködve nagy csendességgel, 's még-is repeső szívvél várakozott, helyet vevének. Fő T. T. Gyöngyösy Pál Ur pedig, mint az itt lévő Gymnasiumnak szép virtusai, szelid természete 's széles tudománya mi-att mindenektől, kik azokat meg ismerik, egy általjában kedvelt Igazgatója a' Ca-thedraba fel lépvé ezen Homer-Iliássából vett mottóból: *Ob rectum Imperium Populi sors tota beata est* egy lelkes, az innep méltóságához, 's a' classicusokban tett jártasságához illő de-ák beszédet tartott, mellyet (tulajdon sa-vait adom elő -) így osztott fel: I. *Gloriosissimi Imperatoris, et Regis Nostri Apostolici Francisci Pri-mi Gubernationem, sublimi Po-testati ac Majestati superstruc-tam esse felicissimam, et II. Ex hac profectam Populorum felicitatem pari ratione stabilitam teneri.* A' Felség dicső tetteinek, ural-

Kodása kezdetétől fogva szerencsés ország-
lásának, alattvalóira bőségesen árasztott
Atyai kegyességeinek eleven előadása, a'
Kormányra alatt lévő népek' virágzó bol-
dogságának kellemes lefestése, 's a' La-
tán Litteraturának Arany századira emlé-
keztető Cicerói ékes kifejezések, tellyes
mondások, fontos leírások, 's a' valódi
ékes szóllás nem erőltetett mesterségének
gyönyörű kifejtődése annyira elragadák
a' Halgatókat, hogy nem tudnák, ha az
ezen szép beszéddel olly igen megdicsői-
tett Fejedelem eránt való hívség' kijelen-
tésének tegyenek éleget, vagy az azt an-
nyira imádásra hozó ékes nyelvű Orátor
előadásán bámúljanak. - Valóban, örökös
kár volna ezen, a' Fejedelmi Méltóságot
meg esmertető fontos és ékes Beszédnek
nyomtatás nélkül homályban maradnia; 's az
ezeket közlő érzékenyen kéri a' Tiszteit
Urat, hogy a' Latán lassanként már hanyot-
ló nyelvnek ezen mostani időkben ritkan
látható kincsétől ne foszsa meg nemze-
tünket. - El végezvén ezen nagy érdemű
Tudós Orátor beszédét közönséges taps,
és éljen kiáltás tölté el az egész Gymnasi-
umot, midőn egy Poesist tanuló ifjú a'
jelen lévőeknek bizonyos nyomtatványt
kedzvéen osztogatni, egyszerre egy kelle-
mesen zengő kar a' Felséges Magyar Ki-
rály születése napjára ugyan a' Poesist ta-
nuló Ifjak által Sapho rende szerént készi-
tett, 's ki is nyomtattatott dalt (*) énekel
vala, melly dolog a' jelenlévőket, kik
külömben is már a' dicsért beszéd által a'
jó 's kegyes Fejedelem imadására felgyújt-
va valának, ujjabb érzékenységre olvasz-
tá, 's új éljen kiáltások hasíták a' fellege-
ket. A' fel hevült szíveknek még ide-
jek sem volt a' csillapodásra, az öröm köny-
nyektől nedves szemek még ki nem szára-
dának, midőn ezeknek végével N. T. T.

Szabó Miklós IV. Grammaticát Tanító Ur
fel lép a' Cathedrara, 's ezen példabszé-
dek' 24. K. 21. vből vett Textusból: Fé-
jed az Urat, fiam, és a' Királyt,
egy virágzó Magyarországgal ékesített szép, a'
gyengébb elmékhez alkalmaztatott 's a' ser-
dülő fiatalságot Fejedelme tiszta nem szol-
gái engedelmességből eredett szeretetére
gyúlasztó beszédet tartott, mellyben fel-
vételének ezen két részit: I. Tisztán,
igazán féled Istenedet, ha Ki-
rályodat híven féled; II. Nem
féled Királyodat, ha Istenedet
nem féled, szépen 's kellemetesen elő-
adá. Ennek vége lévén az előbbi karral
már most az egész Gymnasium beli ifjúság
az előbbi dalt újra el zengé; 's éljen a'
Király! - éljen a' Haza Attya! - mindnyájan
elragadtatva kiálták. Hogy ezen Innepet
annál örvendetesebbé tegye az itt dicsérete-
sen, 's valóban példásan tanító Praemonstra-
tensis rend, melly külömben is emberisége
és szíves vendéglései általmagát megkülöm-
böztetve, az itt lévő Publicum józanabb
részének szívét egészen bírja, a' Theologiát
's Philosophiát Tanító Urakkal egyetemben
több Uri vendégeket nem pazorlott, de ele-
gendő, nem buján készített, de szívességgel
fűszerezett 's jó ízű magyaros étkekből álló
ebéddel megvendégelt, kik Fels. Urunknak,
's az egész Uralkodó Felséges Háznak egés-
ségéért, hosszas és boldog országlásáért,
N. Kir. Tanácsos és Fő Oskolai Igazgató
T. T. Fehér György Prépost Urért, és
minden Literatorokért 's Mecénásokért jó
kedvel üríték a' szívesen töltött billikomo-
kat. — Adja a' Magyarok Istene, hogy
ezen hasznos derék Rend sokáig virágoz-
ván Hazánkban, Királyjokat 's Hazájokat
igazán szerető, ahoz, 's ehez kívántató
szent kötelességeiket megismerő 's hiven-
telyesítő polgárokat neveljenek! —

(*) Istenünk! Téged leborúlva kérünk,
Tarts'd meg Országunk' Koronás Királyját,
A' ki kormányát atya mód' vezérli
Drága Hazánkban.

Ö nyitott nekünk utat, im örömmel
Valljuk, a' mellyen- ha ki fut, dicső fényt
Nyerhet ott, a' hol maga bölcs Minerva
Osztt koszorukat.

Ötet Arpád' hiv onokái áldják,
Hogy derült Nap fény mósolyog felettök
M'óta Mátyásnak fejedelmi székén
Ötet imádják.

A' Birák' székén anya nyelv virágzik,
A' Tudósok közt magyarul tenyészik
A' dicső nemzet' csinosúlni indult
Pállya virágja.

Iskoláinkban magyarul tanulunk
'S így az elfajzott onokák Atyáink'
Régi ösvényén vetekedve járni
Rendre sietnek.

Mind ezért Néked Koronás Királyunk!
A' kinek boldog születése napját
Üllyük, áldást zeng seregünk. — Sokáig
Légy Fejedelmünk! —

* * *

Ungvár Febr. 16. 1820. E' Hónap-
nak 12-ik napja, melly Felséges Urunk
születése napja, nállunk is különös tiszte-
lettel tartatott. Elötte való estve, tudni
illik, minden ház ki volt világositva hat
órától 9-ig, némelly jelesebb házak pe-
dig czím Irásokkal is (Inscriptiokkal) di-
szeskedtek. Más nap valamint az itten lé-
vő Görög Püspöki templomban, úgy a'
Cathol. templomban is 9 órakor az Iste-
ni tisztelet, amott ugyan Mozsarak dur-
rogási, itten pedig Ublánus egy Svadron
lovásoknak pistollyok ropogási között, Vár-
megyebéli, Hadi, és Cameralis Uradal-

mi Tisztségnek, a' Népnek sokaśága jelen-
létében tartatott; végre pedig ezen Came-
ralis Ts. Uradalom Prefectussa, 's egyszers-
mind több Ts. Vármegyék Tábla Birája, Ts.
Grossehimdt János Ur Gazdag, és való-
ban minden tekintetben Mágnsi ebéddel
tisztelte meg Pap Urakból, Vgye, Hadi:
és Camer. Tisztségből állott Vendégeit,
sok Ellyen ö Felsége' fel kiáltások kö-
zött.

* * *

Kihuzása Nemes Szabad Nagy Kun Túr-
kevi Városá Jegyző Könyvének Febr. 12-
dik napjáról 1820.

Minekutánna az előre tett rendelés
szerént e' mai napon, mint Felséges jó
Királyunknak születése napján, minden
harangoknak meghúzásával, az Elöljáró-
ság tellyes számmal a' Reformatum Tem-
plomba feltakarodván, ö Felségének, és
az egész Császári és Királyi Háznak sze-
rentsés életekért, és egészségekért örven-
dező háláadások, esedezése, és buzgó
könyörgések tétettek; minthogy az itt
kvártélyban fekvő két czúg Nemes Lo-
tharingiai Vasas Regementbéli katonák is,
Kapitány Katrain, és Hadnagy Schorler
Uraknak vezérlése alatt, a' helybeli Pleba-
nus Urnak ide haza nemlétében, ugyan
azon Templomba egész parádéval besere-
gelvén, az egész Isteni tiszteletet szép
rendel, és buzgósággal végig halgatták,
mind Felséges Királyunkhoz való tiszta
jobbágyi hűségnek, mind a' Nemes kato-
nasághoz viseltető hajlandóságnak meg-
bizonyítására elrendelte az Elöljáróság,
hogy ezen innepnek emlékezetére fenn
irt kvártélyos, és helybeli Magistratualis
Tiszt, és Predikátor Urak, Birák Urai-
mékkal egygyütt mérséklett költséggel meg

vendégtessenek: az Al-Tiszteknek pedig, úgy a' köz legényeknek, amazoknak ugyan két és két, ezeknek pedig egy egy font hús, és itze bor; végre a' helybeli szegények közt 60 font hús és ugyan annyi icze bor, kiosztasson.

* * *

„Rosnyón is dicsőségesen uralkodó Fejedelmünknek 's gondos Atyánknak szerencsésen felderült születése napja buzgó fohászokodásokra alkalmatosságot nyújtott. Már előtte való napon szeretett Megyebéli Püspökünk Méltóságos Gróf Eszterházy László Ur, az itt 's körül lakó nemes rangú, belső és külső hivatalokat viselő Uri személyeket a' Cathedrális Templomban tartandó közönséges ahítatosságra meghívni szent kötelességének tartotta. Volt is a' meghívásnak sikere. Mert valóban megvidult a' jó Hazafinak orcája, hallván a' nagy sokaságnak háladó buzgó könyörgéseit. Mindnyájan jóllehet nem egy értelemmel, de egy szívvel 's lélekkel imádták a' Fő Valóságot a' kegyes 's jóltévő Királynak megtartásáért. A' fenn említett fő lelki Pásztor elvégezvén a' Szent Hivatalját, az öröm napnak emlékezetét egy fényes ebéddel megtisztelte, melly felett mind a' két renden lévő számos Vendégeinek, tsinos deák kifejezésekkel, természeti nyájassággal, az Uralkodó Fejedelem eránt álhatatos tántorithatatlan szereteteket hathatósan ajánlotta. Az itt lévő Evangelikum Gymnasiumnak Rektora pedig Tek. Farkas András Ur a' fő Vendégek' nemes érzéseiket 's forró buzgó kívánságaikat 's Egekhez botsátott fohászokodásaikat, egynéhány rövid ugyan de velős, kedvelt Horatziussa szerént szabott deák versekkel fejezte bé.

Elegyes Dolgok.

Moldovából, Oláh Országból, Rumiából 's Bulgáriából is oly tudósításokat olvasunk ezen télnek tulajdonságáról, mint Európának minden egyéb északi, napnyugoti, és déli részeiről. Mindenütt oly mély hó fedí a' földet, milyenre ritkán emlékeznek. Bukarestben Jan. 9-dikén estve 7 órakor a' legnépesebb utcában vertek agyon egy nagy farkast. Már két embert megtámadott volt, midőn egy harmadik fülön kapván, addig el nem bocsátotta, míg mások, kezei közt fejszefokokkal agyon nem verték. Néhány harapást is kapott tőle ezen bátor ember, de ő azzal nem gondolt.

A' Napkeleti Indiai Ujságlevelék szerént az 1815-dik esztendőtol fogva 1817-tig, 1528-ra telt azoknak az aszszonyoknak száma, a' kik magokat meghalt férjek' testével együtt elevenen megégettették és eltemették. Dsander nagorbán nem régen egy még csak mátkaságban lévő személynek is meg kellett szülni vak buzgósága miatt jegyese holt testével együtt égettetni. Még a' Papok is kécségre hozták, hogy a' leány erre a' törvények szerént köteleztessék: hanem a' leány' szülei magok okoskodtak úgy, hogy ha már csak mátkája volt is jövendőbeli férjének, ennek halálával már így is köteles velle egygyütt elevenen megégettetni magát. Még eddig az Anglusok se tehetek semmit ezen szörnyü szokás ellen. Ha a' szegény özvegyek közzül némelyek nem akarják magokat a' megégettetésre önként reá venni, az ő tisztviselőjik kényszerítik. Talám idővel a' nevelés által fogják az Anglusok ezen vad szokást lassan lassan kiirtani.